

VATANIMIZDA VENDING NUSXALASH MASHINASINI
AMALDA QO'LLASHNING SAMARADORLIGI

Kodirov Akbar Shuxratovich

Shahrisabz Davlat Pedagogika institutining AKT o'qituvchisi

Melsova Farangiz Muzaffar qizi

Shahrisabz Davlat Pedagogika institutining 3-bosqich talabasi

Razzoqova Iroda Jalil qizi

Shahrisabz Davlat Pedagogika institutining 3-bosqich talabasi

Annotatsiya: Bugungi kullarda kompyuter xizmatlaridan elektron ko'rinishdagi ma'lumotlarni qog'ozga chop etishda uzundan-uzun navbatlar, xizmatlar narxlarining yuqoriligi, elektron ma'lumotlarni kompyuterga o'tkazish va to'lov turlarining cheklanganligi kabi muammolarga duch kelamiz. Bu kabi muammolarni bartaraf etish uchun O'zbekiston Respublikamiz hududlarida Vending nusxalash mashinasi o'rnatish lozim. Buning natijasida fuqarolar vaqti tejiladi, navbatlar kamaytiriladi, ish unumdorligi oshadi, yurtimizda o'z-o'ziga xizmat ko'rsatish tizimi va bu orqali fuqarolarimiz o'z tadbirkorliklarini yo'lga qo'yishlari mumkin.

Kalit so'zlar: Vending, nusxalash, navbat, avtomat, skaner, savdo, fuqarolar, hujjatlar, flesh xotira, bluetooth, shareit, telegram, uskuna, bankomat, click, NFC, plastik karta, naqd pul, tadbirkorlik.

Respublikamiz miqyosida har kuni yuzlab insonlarga elektron ko'rinishdagi ma'lumotlarni qog'ozga chiqarish, nusxa ko'chirish, skaner qilish xizmati kerak bo'ladi. Buning uchun kompyuter xizmatigan foydalanish va fuqarolar o'zlariga tegishli bo'lgan ma'lumotlarni, ya'ni elektron ma'lumotlarni qog'ozga chiqarishda yuzaga keladigan muammolar:

- uzundan-uzun navbatlar;
- xizmatlar narxlarining yuqoriligi;
- elektron ma'lumotlarni kompyuterga o'tkazish turlarining kamligi;
- ma'lumotlarning xavfsizligini;
- xizmat turining sifatsizligi;
- to'lov turlarining cheklanganligi;

Fuqarolar uyda printer bo'lmasa uni qayerda chop etishlari mumkin? Bu xizmatlarni osonlashtirish va muammolarni bartaraf etish uchun, fuqarolarga qulaylik yaratish uchun, yuritilishi oson va oddiy bo'lgan Vending nusxalovchi qurilmani taklif etmoqchimiz.

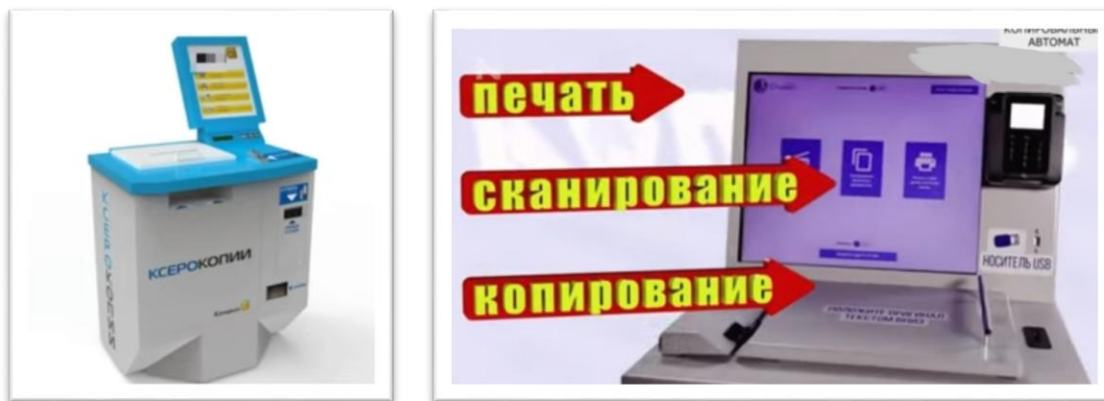
Vending atamasi ingliz tilidan tarjima qilinganda, **savdo avtomati** degan

ma'noni anglatadi. Bu avtomatlashtirilgan avtomat bo'lib, iste'molchilarga gazaklar, ichimliklar va lotoreya chiptalari kabi mahsulotlarni naqd pul, kredit karta va boshqa to'lov shakllari mashinaga kiritilgandan yoki boshqa tarzda amalga oshirilgan so'ng beradi.

1-rasm. 1952-yilda ishlab chiqarilgan gazak-ovqatlar avtomati

Buning uchun xodimlarni ishga olish, yoki oylik to'lash kerak bo'lmaydi, 1 kv.m maydonni ijaraga olib, kupyura qog'oz pul qabul qiliuvchi mana bunday apparatni o'rnatish kerak bo'ladi.

2-rasm. Vending nusxalash mashinasi

Ta'lim maskanlarida, soliq, moliya, arxitektura va shunga o'xshah turli tashkilotlarda elektron ko'rinishdagi ma'lumotlarni qog'ozga chop etishga bo'ladigan navbatlar oldi olinadi, fuqarolarga qulaylik yaratish maqsadida Vending nusxalash mashinasini tashkilot hududlariga o'rnatish maqsadga muvofiqdir. Fuqarolar o'z hujjatlarini fayl ko'rinishda flesh xotira yoki mobil telefondan Vendingga o'tkazadi va chop etish orqali qog'oz ko'rinishiga ega bo'lishadi.

Fuqarolar o'z mobil telefonlarida, flesh xotiralarida, yoki telegram tarmoqlarida mavjud elektron hujjatlarining elektron shaklini:

- bluetooth

- shareit
- telegram
- flesh xotira orqali Vending mashinasiga o'tkazadi.

Vending uskunasi xarajatlarni hisoblab uskuna monitoriga ko'rsatadi. Fuqaro o'ziga qulay bo'lgan to'lov turini tanlab, to'lovni amalga oshirgandan so'ng hujjatlar Vending uskunasi tomonidan chop etiladi. To'lov turlari:

- Mobil pul o'tkazuvchi ilovalar orqali (clic, paynet, upay, payme, va hokazo)
- NFC
- plastik karta
- naqd pul

Vending nusxalash mashinasi barcha fuqarolar uchun, shu jumladan talabalar, o'qituvchilar va boshqa kasb xodimlari uchun ancha foydali va kerakli uskuna hisoblanadi. Ular mustaqil ish, kurs ishi, hisobot va shu kabi hujjatlarini qulay, navbatlarsiz, tez va arzon tarzda Vending uskunasiidan foydalangan holda skanerlash, shuningdek, o'zlarining xohishlariga binoan qog'ozga rangli yoki rangsiz ko'rinishda chop etish imkoniyatlariga ega bo'ladilar.

Hozirgi kunda Paynet, bankomat kabi shaxobchalarga anchagina fuqarolarimiz o'rganib qolishdi. Bu uskunani O'zbekistonning odam gavjum hududlariga, ta'lim muassalari, moliya, soliq, bank kabi tashkilotlar hududiga va shu kabi joylarga o'rnatish fuqarolarga anchagina qulayliklar yaratilgan bo'ladi, shuningdek, bir qator ijobiy natijalarga ega bo'lamiz. Bu hali bizning vatanimizda joriy etilmagan, bu orqali fuqarolar o'z tadbirkorliklari yo'lga qo'yishlari mumkin. Bu uskunaga vaqtida hizmat ko'rsatish (qog'ozlarni yuklash, ranglarini to'ldirish, texnik xizmatlar ko'rsatish kabi hizmatlar) uchun ish o'rinlarini ham yaratish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. [Vending machine - Wikipedia](#)
2. <https://lexica.art/>
3. lex.uz